
Til	Vår saksbehandler	Vår dato	Vår referanse
Forsvarsdepartementet	Veronica Grimsrud Maria Puhr	27.01.2023	2022/5193
		Tidligere dato	Tidligere referanse
		17.11.2022	2022/1923-2

Forsvarsbyggs kommentarer til foreslåtte endringer i regelverket om offentlige anskaffelser og byggherreforskriften

Forsvarsbygg har gjennomgått de foreslåtte endringene i regelverket om offentlige anskaffelser og byggherreforskriften, og har oppsummert våre tilbakemeldinger i dette brevet. Tilbakemeldingene er drøftet med forsvarsstaben som er enig i Forsvarsbyggs kommentarer.

Endringene som foreslås vil ha liten innvirkning på Forsvarsbyggs konkurransegrunnlag, da disse allerede stiller krav om betaling via bank, tilknytningsformer i arbeid, obligatorisk tjenstepensjon, HMS-kort og språkferdigheter. Konkurransegrunnlagene er meget omfattende, og Forsvarsbygg mener på prinsipielt grunnlag at behovet for nye kontraktsvilkår som gjentar bestemmelser i annet eksisterende regelverk bør vurderes nøye. Endringene som foreslås her anses imidlertid å være helt sentrale for å sikre forsvarlige arbeidsforhold og styrke den totale innsatsen mot arbeidslivskriminalitet. Forsvarsbygg stiller seg derfor positiv til de foreslåtte endringene.

Etter vår oppfatning, vil endringene kunne virke veiledende for offentlige oppdragsgivere som bevisstgjøres om annet regelverk som skal ivareta grunnleggende arbeidstakerrettigheter. Ved å innta kontraktsvilkår om etterlevelse av regelverk som sikrer disse rettighetene, følger også muligheten til effektiv oppfølging og sanksjonering av avvik hjemlet i kontrakt.

Nedenfor følger kommentarer til de enkelte endringsforslagene.

Forslag om endringer i anskaffelsesloven

Departementene foreslår å innta en ny bestemmelse i lov om offentlige anskaffelser (LOA) slik at statlige, fylkeskommunale og kommunale myndigheter og offentligrettslige organer får plikt til å stille **kontraktsvilkår om betalingsform** ved utførelsen av offentlige kontrakter. Forsvarsbygg stiller allerede et slikt krav i sine kontrakter, og vil derfor ikke være påvirket av en slik endring. Men om dette bidrar til at enda flere offentlige oppdragsgivere stiller disse kravene så er vi positive til en slik endring.

Det foreslås også en ny bestemmelse i LOA om **krav til lovlig tilknytningsform** og at oppdragsgiver stiller krav som forplikter leverandører til å gi oppdragsgiver skriftlig begrunnelse for bruk av midlertidige ansatte, innleide arbeidstakere eller selvstendige oppdragstakere. Det anbefales bruk av standardiserte begrunnelser for bruk av de ulike tilknytningsformene. Forsvarsbygg er meget positive til dette, da dette oppleves å være utfordrende å følge opp i praksis. Bruken av standardiserte begrunnelser bidrar til bevisstgjøring om hva som er lovlig, og forplikter leverandøren til å leve opp til begrunnelsen som er gitt.

En forutsetning for å lykkes med standardiserte begrunnelser er at de er forståelige for leverandørene, og dekkende for flertallet av tilfeller. Forsvarsbygg stiller i dag krav om at entreprenøren må følge arbeidsmiljøloven og tilhørende forskrifter, og stiller krav til bruk av fast ansatte og til at andelen innleide eller midlertidige ansatte begrenses, men vi vurderer at dette er et punkt som kan bli enda tydeligere og vil følge opp et nytt forskriftskrav med en oppdatering av gjeldende konkurransegrunnlag. Spesielt grensen mellom oppdragstaker og arbeidstaker bør komme tydeligere frem.

Det foreslås et nytt krav i LOA om **krav om obligatorisk tjenstepensjon (OTP)**. Et slikt krav følger allerede av lov om obligatorisk tjenstepensjon, men Forsvarsbygg stiller seg positiv til å innta krav om dette i sine konkurransegrunnlag slik at det er mulig å følge opp forholdet og sanksjonere brudd på regelverket.

Departementene foreslår å innta en ny bestemmelse i LOA hvor det stilles krav om kontraktsvilkår om **bruk av HMS-kort** i bygg- og anlegg. Forsvarsbygg har allerede tatt inn kontraktsvilkår om HMS-kort, og stiller i tillegg krav til at arbeidstakerne bærer synlige, fysiske kort. Bekreftelse på bestilling av kort er ikke tilstrekkelig. Dette fjerner muligheten for at én person benytter det fysiske HMS-kortet, mens en annen benytter bestillingsbekreftelsen. Forsvarsbygg stiller altså strengere krav enn det som foreslås.

Endringer i forskriftshjemmel og i forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter

NFD og AD foreslår å endre forskriftshjemmelen til forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter som i dag finnes i LOA § 6. Bakgrunnen for endringen er at departementet vurderer at ordlyden i bestemmelsen ikke favner de foreslåtte kravene til kontraktsvilkår om etterlevelse av regelverk om tilknytningsformer og obligatorisk tjenstepensjon, eller de foreslåtte kravene til kontraktsvilkår om HMS. Ordlyden omfatter heller ikke det foreslåtte kravet til at leverandørene må utlevere nødvendig dokumentasjon for at oppdragsgiver skal kunne oppfylle kontrollpliktene sine. Forsvarsbygg er enig i vurderingen til departementene, og er positive til endringen som foreslås.

Det foreslås også å endre formålsbestemmelsen i forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter slik at den favner videre og gir tydeligere uttrykk for den overordnede målsettingen. Forsvarsbygg stiller seg positiv til dette.

Videre foreslår departementene å innføre et nytt krav i forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter § 7 om kontrollplikt, som fastsetter at leverandører og eventuelle underleverandører skal **utlevere nødvendig dokumentasjon** til oppdragsgiver for å dokumentere overholdelse av kontraktsvilkår nevnt i §§ 5A til 5E. Forsvarsbygg stiller i dag flere krav til leverandørens plikt til å utlevere nødvendig dokumentasjon i forbindelse med kontroll, og en slik utvidelse av regelverket vil ikke påvirke våre konkurransegrunnlag.

Ny bestemmelse i byggherreforskriften om krav til språkferdigheter

NFD og AD foreslår å innføre et nytt krav i byggherreforskriften om krav til **språkferdigheter** for å sørge for at manglende kommunikasjon ikke utgjør en sikkerhetsrisiko. Forsvarsbygg har allerede inntatt flere språkkrav i sine konkurransegrunnlag som risikoreduserende tiltak, og støtter at dette gjøres til et nasjonalt krav.

Med hilsen

Maria Pühr
seksjonssjef
avdeling anskaffelser